

לתגובות הערות: שגיא 064-6868199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשַּׁבָּת: 16:16

יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 17:16

ר"ת: 17:49

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 322 25.11.2017 - ז' כסליו תשע"ח

וְהָיָה הַשַּׁבָּת לְךָ אֶתְּמִידוּת וְיָבוֹאוּ בְּךָ

פְּרִשְׁת - וְיֵצֵא

ותהר עוד ותלד בן ותאמר הפעם אוֹדָה אֶת ה' (כט, לה)
בפסוק זה נלמד שאדם צריך להכיר בטובה שמקבל ממטיבו ולהודות לו על כך, חז"ל
במסכת ברכות למדו מזה שמיום שברא הקב"ה את עולמו לא היה אדם שהודה להקב"ה עד
שבאה לאה והודאתו, שנאמר "הפעם אוֹדָה אֶת ה'", בסיפור שלפנינו נוכל ללמוד ולראות
כיצד אדם צריך להכיר טובה לשני ולהתחשב בו.

מסופר על הגאון רבי אריה לוי זצ"ל שדרש פעם בבית הכנסת בעניין כבוד האשה
ובדרשתו נכח גם הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל, בסוף הדרשה ניגש רבי איסר זלמן
לרבי אריה ואמר לו "ישר כחך על הדרשה הנפלאה ועל החיזוק שנתת לי, שעוררת
אותי לנושא כה חשוב". ר' אריה נבהל ואמר "חס וחלילה כבוד הרב, לא נתכוונתי אליך,
מי אני שאומר דברי מוסר לגדול הדור". ענה לו ר' איסר זלמן: "אף על פי כן גם אני
צריך להיזהר יותר ולדקדק שלא לצער את אשתי", והוסיף ואמר: "כידוע לך, הכתב שלי
איננו ברור כלל, וכשכותב אני את הספרים שלי, מתקשים בדפוס לפענח את הכתב
שלי, ולכן אני מביא את זה לאשתי, והיא יושבת ומעתיקה את כתבי, וע"פ זה מסדרים
את הספר, והיות והרי אני יודע שהכתבים שלי עוברים עוד פעם כתיבה נוספת,
לפעמים אני מתרשל, וכותב את הכתבים שלא בכתב ברור, וכשאשתי מקבלת את
הכתבים היא צריכה להתאמץ ולהבין את הכתוב, ועל זה מעכשיו אני מקבל על עצמי
להשתדל ולכתוב יותר ברור כפי יכולתי כדי להקל עליה את מלאכת ההעתקה. (בדידי
הוי עובדא)

וְיֵהי כִּי יָקוּ יִצְחָק וְתִכְהֶינּוּ עֵינָיו מֵרְאֵת (כז, א)
אמר הרבי הרה"ק בעל ה"אמרי אמת" מגור זצ"ל כי עשו הסתיר את רשעו במצות כיבוד
אב, שהשתדל לקיימה בהידור כמובא במדרש שכיבד את אביו בבגדי מלכות, וזו
הכוונה "וְתִכְהֶינּוּ עֵינָיו מֵרְאֵת" - שלא ראה יצחק את רשעתו. כמו שהיה אצל הרבי
הקדוש כ' החוזה" מלובלין, שהתלוננו בפניו על אחד שהוא מסור ומלשין, אמר הרבי
שאדם זה מאיר בכל העולמות. והתברר אחר כך שבאותה שעה שבאו לרבי הדליק
ההוא נר חנוכה, ולכן לא ראה עליו הרבי כל רע. כן כאן, על ידי מצות כיבוד אב הסתיר
עשו את רשעתו.

רגישות, רגישות ועוד קצת רגישות לזולת!

איזו אכזריות היתה ללבן הארמי! יש לו פועל (לא חתן, פועל), כל היום וכל הלילה הוא עובד בשבילו, מרוב קור הוא אוכל קרח בלילה ולא מצליח לישון כי כל הגוף רועד, ואם זה לא מספיק, הוא גם כל הזמן מרמה אותו, ושהפועל הזה כבר החליט לברוח, הוא עוד משתומם ומתפלא ... איך יכול להיות שהוא ברח לו?! שיא האטימות, בלוק, בול עץ!

פעם אחת ניגש תלמיד פונוביז' לר' יחזקאל לוינשטיין וביקש שיכריע לו בשאלה. מה השאלה? יש לו חבר ששוכב בבית חולים בבאר שבע, והוא מתלבט אם לבקר אותו או לא. "מה ההתלבטות?", שאל הרב. "מצד אחד ביקור חולים זו מצוה גדולה, מי לא רוצה להשלים את עצמו במצוה שכזו, לא כל יום זוכים לזה. אבל מצד שני זה רחוק, אני אפסיד סדרי לימוד, אולי אני אהיה מחר עייף, ומי יודע אולי גם אני אפגום בקדושה ... אני רוצה שהרב יכריע ללכת או ללכת?". אמר לו הרב: כל השיקולים שלך זה רק מה אתה תרוויח ומה אתה תפסיד, אבל לא הכנסת בשיקולים שלך את המסכן הזה שכל היום מקיא, מיואש, שרוצה כבר למות מרוב צער...

את זה לא הכנסת בשיקולים שלך!
אומר ר' איצלה, הבן של ר' חיים וולוז'ניר, בהקדמה לנפש החיים: "אבא תמיד היה אומר לי, אדם לא נברא בשביל עצמו, אדם נברא בשביל השני".

בשיקולים שלך לשני צריך להיות יותר משקל מהאינטרס שלך. שליח ציבור עושה "מי שברך" לחולים, ומה לעשות, יש הרבה חולים, הרשימה ארוכה וזה לוקח זמן. חצי בית כנסת מעקם את האף, ואומר בלב: "אוף.. צריך לוותר על זה כבר, עד מתי נמשיך כך, החמין נשרף".

אומר הרב וולבה: איזו אכזריות! לא ביקשו ממך לסעוד את החולה, לא ביקשו ממך לבקר אותו, תן לו 2 דקות, אולי ה"מי שברך" הזה יוריד לו כאב בטן אחד. במקום שבזמן שהחזן אומר "מי שברך" אתה תתחיל לומר "שיר המעלות" על האנשים המסכנים הללו שסובלים, שמחוברים לזונדות, שלא יכולים לקום מהמיטה, במקום לבקש רחמנות מהשי"ת, מה שמפריע לך זה שהתפילה מתארכת בעוד 2 דקות, ושהחזן מעכב אותך מלהכניס את החמין לבטן שלך. ויש שמגדיל לעשות, זורק איזו בדיחה, "מה זה פה קופת חולים עכשיו?", רשע!!! לאנשים אין חשק לחיות, ואתה לא מוכן לוותר על 2 דקות מהחיים... אין רגישות, נהיינו אטומים, כמו לבן הארמי – מרוכזים רק בעצמנו, לא רואים ולא חושבים על השני, לב אטום. כדי להיות בני אדם צריך להתחנן שהשי"ת יתן לנו לב של בשר. (אפריון שלמה' גיליון 144)

ויתרצו הבנים בקרבה ותאמרו אם פן למה זה אנכי (כהכב)

מביא רש"י מחז"ל: כשהיתה עוברת רבקה על פתחי תורה של שם ועבר – יעקב רץ ומפרכס לצאת. עוברת על פתחי עבודת אלילים – עשו מפרכס לצאת. אחד בא לגאון רבי שמעון סופר אב"ד קראקא בשאלה, הוא צריך להכניס את בנו למלמד, עליו להכריע בין שתי אפשרויות. מלמד טוב ומיוחד, אולם לומדים שם תלמידים שאינם הגונים. או מלמד פחות מוצלח, אבל לומדים שם תלמידים טובים, מה יעדיף? השיבו הרב: שיכניס את בנו למלמד השני, אף שהוא פחות מהראשון, כיון ששם ישנם תלמידים הגונים. והביא ראייה מפרשתינו, שאמרו חז"ל שכאשר עברה על פתחי שם ועבר – יעקב רץ ומפרכס לצאת, עוברת על פתחי עבודת אלילים – עשו מפרכס לצאת. מילא עשו שהיה רשע רצה לצאת לבתי עבודה זרה, אולם יעקב אבינו שלמד שם תורה מפי המלאך, כמו שאמרו חז"ל (נדה ל,ב): "בזמן שהתינוק במעי אמו מלאך מלמדו כל התורה", האם בבית המדרש ימצא רבי יותר טוב, ומדוע פירכס לצאת? סיים הרב: אלא ראייה שעדיף ללמוד אצל רבי פחות טוב, ולא ללמוד יחד עם עשו.

מידת הכעס

נתאר לעצמנו שאדם שעבד יום שלם, ולא קיבל שכר מבעל הבית, הרי אותו אדם יכעס וידרוש מבעל הבית שישלם לו את שכרו. ובוודאי יכעס אם לא ישלם לו שכרו על שבוע עבודה. ואם לא קיבל שכר עבור שבע שנים, הרי הדבר יכול להגיע לידי שפיכות דמים ... והנה אנו מוצאים בפרשתנו, שלאחר שיעקב אבינו עובד אצל לבן שבע שנים בעבור רחל, מרמה אותו לבן ונותן לו את לאה. כיצד יעקב מגיב לכך... "מה זאת עשית לי" בשיא השלווה והרוגע !!! אומרת הגמרא: רגזן לא עלתה בידו אלא רגזנותו. ופרש רש"י: לא עלה בשכרו אלא כחש בשרו ברגזנותו, וכפי שידוע היום ע"פ הרפואה שרוב החלאים הבאים בזמננו הם מחמת הכעס והעצבים, היות ועל כך האדם מפריש חומצות שמזיקות לגוף, ואף גורם לעצמו לחץ דם גבוה ואולקוס בר מינו.

מעשה באדם אחד שהיה מוכה שחין מכף רגלו ועד קדקדו, וכל גופו מלא פצעים. הלכה אשתו במוצ"ש קודש, כמנהג כל הנשים לשאוב מים מהבאר לחממם לשתיה, ונזדמנה לה בארה של מרים, ומילאה כדה מן המים ההם. בדרכה חזרה נתעכבה הרבה, וכשבאה אצל בעלה כעס עליה מאוד, ומרוב הפחד ממנו נפל כדה משכמה ונשבר וניתזו כמה טיפות מים על בשרו של בעלה, ובכל מקום שנגעו המים בגופו נרפא השחין ונעשה כבשר נער קטן, ואילו היה שותה מהמים הללו היה נרפא לחלוטין ...

רבותינו הזהירו מאוד מן הכעס שע"י הכעס אפשר שאדם יאבד את כל מה שיש לו בעולם. והמשילו משל: לשועל שהלך ביער, והנה לפתע ראה את מלך החיות, האריה, שואג מרעב: מדוע לא הבאת טרף עד עתה?! וכמעט שבא לשסע את השועל. ענה השועל בערמה: אריה גדול וחזק ממך עיכב אותי בדרך, ולכן לא היתה באפשרותי להביא לך מזון. כעס האריה: כיצד ייתכן שיש משהו חזק ממני?! קח אותי אליו מיד! לקחו השועל לשפת הבאר ואמר לאריה: הנה בתוך הבאר נמצא האריה המפחיד. התכופך האריה, ראה בבואתו שלו במים, החל לשאוג, והחליט להסתער על 'יריבו החצוף', וסופו היה למות בטביעה במים עמוקים. כך היא דרכה של הכעסנים שמאבדים הרבה טובות, ולפעמים גם את חייהם בגלל רגזנותם. בן אדם! אם היית רואה תצלום שלך בשעת כעסך, היית מאוס בעיני עצמך! ואמר ר' אליהו לופיאן: שאם יאמר הכעסן - אינני אשם שכעסתי, כשיכור הייתי בשעת כעסי, אינני אחראי למעשי בשעת הכעס, והרי כולם יודעים שכשאני רגוע, הריני הולך תמים ופועל צדק. אף אתה אמור לו - משל למה הדבר דומה? שיכור השתולל, שבר והרס רכוש רב, פצע אנשים. גם אז יוכל לטעון שאין לו שליטה במעשיו? ייקחו אותו לכלא, או במקרה הטוב למכון לגמילת אלכוהול. כן הכעסן, חייב הוא להשתדל לא לכעוס!

סיפר ר' חיים מקוסוב (בעל התורת חיים), שפעם נסע לעיר אחת לצורך מצווה. בדרך התעכב בכפר אחד ונכנס ללון אצל אחד מתלמידיו. לאחר חצות הלילה התעורר הרב משנתו ושמע כיצד אדם אחד מברך ברכות התורה בכוונה ובמתקנות, ולאחר מכן החל ללמוד תורה. כשהאיר היום, הסתכל הרב וראה שאותו האיש שקם בחצות ללמוד, הוא זקן עיוור, ואותו זקן יושב לו במיטתו ולומד. שאל אותו הרב מי הוא ומה מעשיו? השיב לו הזקן שהוא אביו של בעל הבית, וזה עשרים שנה הוא פרוש מכל ענייני העולם, ועוסק בתורה בקדושה ובטהרה, ובנו דואג לכל מחסורו הרב נוכח לדעת שעומד לפניו אדם בעל דרגה גבוהה, ולאחר שהתיידדו, היתנו ביניהם, שמי שימות תחילה, יבוא ויספר בחלום מה נעשה בדינו בשמיים. ואכן לאחר כמה שנים נפטר אותו עיוור, ובא בחלום לר' חיים וגילה לו מהמתרחש בדינו בשמיים וכה היו דבריו: כשנשמתי עלתה למרום, היתה שמחה גדולה בפמליה של מעלה לקראת בואי, וכשהכניסוני בבית דין של מעלה והחלו לברר את דיני, נוכחו כי במשך 20 שנות חיי האחרונות התעליתי ותיקנתי את כל מעשי, כך שהייתי נקי מכל חטא, ומלא בתורה ומצוות. אך פתאום נכנס מלאך שחור וצעק: לאדם זה אתם רוצים לתת גן עדן? והרי בצעירותו היה הנפטר מלמד ילדים באיזה יישוב רחוק מביתו, ושם שהה כל החורף, ולקראת חג הפסח חזר לעירו, ושם היה מקובל בתור תלמיד חכם נכבד.

והנה בבואו בשבת לתפילה, כיבדו הגבאי בעליית רביעי', והנפטר התמלא בליבו כעס, ומיד לאחר התפילה בא בכעס אל הגבאי וגער בו: כיצד נתת לי עליית רביעי', והרי לפי מעמדי מגיע לי עליית 'שישי'? כששמעו בית הדין את דברי המלאך, נתנו לי 2 אפשרויות. לחזור בגלגול כדי לתקן את החטא, או לסבול בשמיים 3 דקות של בושה. כמובן שבחרתי בבושה, ומיד פתחו את שערי גן עדן, ובא מלאך וחטף אותי והוליך אותי לשם, וביישו אותי לעיני כל הצדיקים – 'דאו איפה סרוחה, היה לו עזות לכעוס ולומר שאינו רוצה עליית רביעי'... סיים ר' חיים את סיפורו: ידוע תדעו, כי הקב"ה ריחם על נפטר הגדול, ועזר לו שלא ירגיש את הבושה כל כך, כי אחרת כבר לאחר הדקה הראשונה, לא היה יכול לעמוד בצער, והיה מעדיף לחזור בגלגול. הרי לנו – כעס אחד בחיים, כמה עונשו בעולם האמת!

וַיָּבֵא עֵשׂו מִן הַשָּׂדֶה וְהוּא עֵיף (כה,כט)

אמרו במדרש (ב"ר סג,יא, זוה"ק ח"א קמ"ב,ב): אותו היום הרג את נמרוד. כמו כן אברהם אבינו נסתלק באותו היום, כמו שהביא רש"י. היה אומר הרה"ק בעל ה"בית ישראל" מגור זצ"ל: לכל צדיק יש התנגדות, ונמרוד היה המתנגד לאברהם אבינו, לפיכך באותו היום שנסתלק אברהם אבינו מת נמרוד, כיון שסיים תפקידו. כמו כן מצינו שבאותו יום שנקבר יעקב אבינו, נהרג עשו, שהוא היה המתנגד לו. כמו שאמרה רבקה "למה אשכל שניכם יום אחד" (להלן כז, מה, ורש"י שם). כמו כן בלעם הרשע היה המתנגד של משה רבינו "ה, במשה רבינו נאמר "ולא קם נביא עוד בישראל כמשה" (דברים לד,י) ודרשו חז"ל: בישראל – לא קם, אבל באומות העולם קם, ומנו בלעם (ספרי שם). לכן ציוה השי"ת "נקום נקמת בני ישראל מאת המדינים אחר תאסף אל עמך" (שם לא,ב) שמחוייב להקדים את מלחמת מדין ולהרוג את בלעם "ואת בלעם בן בעור הרגו בחרב" (במדבר לא,ח) ורק על ידי זה תתאפשר פטירתו של משה רבינו ע"ה.

מִלֵּאכֵי אֱלֹהִים עֲלִים וַיִּדְדִים בּוֹ (כח,יב)

בעל האמרי אמת' מגור זיע"א ישב ללמוד את פרשת 'ויצא' עם בנו הקטן (לימים בעל הפני מנחם' זיע"א). שאל האב – בני, יעקב אבינו רואה בחלומו סולם מוצב ארצה וראשו בשמים, אז איך הסולם לא נפל? הבן הקטן חשב וענה 'כנראה אבא שהסולם נשען על העננים'. האב – אבל הרי ענן זה דבר רך והסולם קשה? הבן – נכון, אבל הסולם בחלום היה כנראה רך יותר מהעננים. האב – אם הסולם היה רך אז איך עלו עליו המלאכים? הבן – 'חייבים לומר באמת שהמלאכים היו יותר רכים מהסולם הרך'. ואז אמר האב: 'בני יפה ענית' והוסיף 'ומה למדנו מכאן?', שיכלל שאתה יותר רך – אתה יותר מלאך'.

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, לירון אמיר וענבל בני פנינה, הילה בת אסתר, גיא בן חוה, חמוטל בת ויקטוריה, אפרת בת מוזל, נועה בת יעל, קרן בת רחל. לזרע בר קיימא: מוריה בת אורנה. הצלחה ופרנסה טובה: לשגיא בן מרים, מורן בת רותי, אלכסי בן אירנה, לירון בן פנינה, קורל בת סיגל.

לרפואה שלמה: ציפורה בת מורוור, לציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה.

לעילוי נשמת: אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשילי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מוזלה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, זקלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת ז"ל, אליעזר בן אסתר ושמשון שריקר ז"ל.